

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/230/2021
Identifikačné číslo spisu: 6120311504
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6120311504.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35724803, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - Petržalka, právne zastúpený Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava-mestská časť Petržalka proti žalovanému B. X., bývajúcí L. XXX, XXX XX D., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9 Csp 213/2020, o zaplatenie 3.000,- eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 5. mája 2021 sp. zn. 3 CoCsp 10/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 08. februára 2021 č. k. 9 Csp 213/2020-122 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala od žalovanej zaplatenia sumy 3.000,- eur spolu s príslušenstvom, a to pre nesplnenie podmienok pre postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej aj „ZoB“) z dôvodu nepreukázania splatnosti postúpenej sumy, pričom z uvedených dôvodov dospel k záveru, že žalobkyňa nie je aktívne vecne legitimovaná v spore (výrok I.), žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni nepriznal (výrok II). Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 565, § 53 ods. 9 a § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 7 ods. 1, 15 a 16 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách a pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a § 92 ods. 8 ZoB. Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 147/2017 (R 60/2018), v ktorom sa najvyšší súd vysporiadal s podmienkami, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou a to tak, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Postúpenie pohľadávky

bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 Zákona o bankách je tak potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a tento právny úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k pohľadávke, ktorá je predmetom tohto konania, a na ktorú neplatnosť súd ex offio prihliada. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v prospech žalovaného, ktorý bol s ohľadom na výsledok konania úspešnou stranou sporu. Žalobkyňa v konaní nebola úspešná, nárok na náhradu trov konania jej preto nepatrí a úspešnému žalovanému okresný súd tento nárok nepriznal, keďže mu žiadne trovy nevznikli.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 5. mája 2021 sp. zn. 3 CoCsp 10/2021 potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP žalobkyňou napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 a § 255 ods. 1 CSP). Uviedol, že so zreteľom na všetky skutočnosti, ktorá vyšli z vykonaného dokazovania najavo je zrejmé, že právny predchodca žalobkyne nespĺnil zákonom vyžadované podmienky pre postúpenie pohľadávky v zmysle Zákona o bankách (§ 92 ods. 8 cit. zákona), v dôsledku čoho okresný súd správne posúdil postúpenie pohľadávky uplatňovanej žalobkyňou v konaní ako neplatné. Keďže pohľadávka právneho predchodcu žalobkyne nebola na žalobkyňu platne postúpená, nie je v konaní, v ktorom si uplatňuje pohľadávku z neplatného postúpenia, aktívne vecne legitimovaná. K predmetnému záveru odvolací súd dospel po tom ako sa stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že k zosplatneniu pohľadávky nedošlo platne, a to vzhľadom k nepreukázaniu doručenia výzvy pred zosplatnením pohľadávky žalovanému. Čo sa týka odvolacej argumentácie žalobkyne ohľadom splnenia podmienky písomnej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách odvolací súd uviedol, že pre jej splnenie bolo nevyhnutné preukázať, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka, teda žalovaného. Nestačilo len písomnú výzvu vyhotoviť, ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. Vo vzťahu k tejto listine nebolo preukázané, že by bola žalovanému aj reálne doručená. V zmysle zásad platného civilného procesného kódexu je to žalobca, ktorý nesie dôkaznú povinnosť o skutočnostiach, ktoré tvrdí. V danom prípade si ale žalobkyňa svoju dôkaznú povinnosť (§ 132 CSP) nespĺnila. Otázka aktívnej, či pasívnej legitimácie v konaní je otázkou, ktorú súd musí skúmať ex offio, teda bez ohľadu na to, či je druhou stranou v konaní namietaná, preto sa ňou súd prvej inštancie správne zaoberal (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Návrhu Občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV na príbratie do konania na podporu žalovaného v zmysle § 95 CSP odvolací súd nevyhovel lebo ho nepovažoval za opodstatnený. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd preto rozhodol, že stranám sporu náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ CSP s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu je rozhodovaná rozdielne. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP namietala, že ňou tvrdené skutkové tvrdenia (nepretržité omeškanie žalovaného po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní) neboli počas celého konania protistranou žiadnym spôsobom popreté pričom žalovaný bol v konaní absolútne pasívny. Podľa dovolateľky došlo zo strany súdov nižších inštancií k nesprávnemu právnemu posúdeniu ustanovenia § 151 ods. 1 v spojení s § 295 CSP, pretože v sporovom konaní súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení strán. Zdôraznila, že nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojí ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádza v meritórnom rozhodnutí a keďže bol žalovaný v konaní pasívny, nemožno hovoriť o akomkoľvek účinnom popretí, pretože sa k žalobkyňou tvrdeným skutočnostiam vôbec nevyjadril. Podľa jej názoru, otázka doručenia výzvy je skutkovou otázkou a žalovaný tvrdenie žalobkyne žiadnym spôsobom nepoprel, ani nenavrhol vykonanie žiadnych dôkazov, a preto je predmetné skutkové tvrdenie žalobkyne potrebné považovať za nesporné a nemožno hovoriť o vykonaní dôkazov, ktoré spotrebiteľ nenavrhol. Odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších inštancií označila žalobkyňa za nepreskúmateľné. Ako ďalší dovolací dôvod žalobkyňa uviedla

ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Právnu otázku, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP) - a to výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB v otázke, „...kedy (akým momentom) sa dlžník dostane do omeškania so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke v zmysle uvedeného ustanovenia...“ dovolateľka formulovala s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 92/2018 a sp. zn. 7 Cdo 26/2017. V prvom menovanom rozhodnutí najvyšší súd uzavrel, že „...omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke (a tým aj plynutie lehoty 90 kalendárnych dní v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB) nastáva až doručením výzvy banky...“, zatiaľ čo v druhom menovanom rozhodnutí najvyšší súd uzavrel, že „...omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke je druhou podmienkou uvedeného ustanovenia, nezávislou na výzve banky, t.j. omeškanie dlžníka nastáva okamihom, kedy dlžník prestal plniť svoj záväzok voči banke spôsobom, na ktorom sa s bankou dohodol“. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Dovolateľka prípustnosť svojho dovolania v prvom rade vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

9. Dovolateľka podané dovolanie v zmysle § 420 písm. f/ CSP proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu odôvodňovala tým, že súdy oboch inštancií pri svojom rozhodovaní nevzali v úvahu nesporné skutkové tvrdenia žalobkyne (tieto z vlastnej iniciatívy rozporovali) ohľadom doručenia výzvy podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. žalovanému, namieta tiež nedostatočnú aplikáciu § 295 CSP súdmi pri dokazovaní omeškania žalovaného voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Z uvedených dôvodov vo veci konajúce súdy dospeli vykonaným dokazovaním k nesprávnym skutkovým záverom a žalobkyni napriek nespornosti skutkových tvrdení zlou interpretáciou ustanovení § 151 ods. 1, 2 CSP nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobkyňa vyslovila presvedčenie, že

postupovala v prísnom súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z., k postúpeniu pohľadávky došlo platne a vo veci je tak aktívne vecne legitimovaná, opačný záver okresného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odôvodnenie rozhodnutí súdov nižších inštancií označila žalobkyňa za nepreskúmateľné.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie (I. ÚS 26/94). Porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

13. K uvedenému/uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania (§ 420 písm. f/ CSP) treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. V danom prípade vo svojom rozhodnutí odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. V prejednávanej veci sa odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozhodnutia v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie pokiaľ išlo o skutkové zistenia (vrátane nepreukázania doručenia výzvy pred zosplatnením pohľadávky), vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, konkrétne v závere o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne. Odvolací súd konštatoval správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v podstatných bodoch naň odkázal a na doplnenie jeho správnosti uviedol ďalšiu argumentáciu o nutnosti skúmania vecnej legitimácie v konaní (bod 11. až 16. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Zároveň sa vysporiadal aj s podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne, o nepreskúmateľnosti rozsudku okresného súdu (bod 32. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu) a že žalovaný ňou uvádzané skutkové tvrdenia „o doručení výzvy pred zosplatnením pohľadávky“ v priebehu celého sporu nepoprel. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol zrozumiteľne a dôkladné vysvetlenie prečo odvolacie námietky žalobkyne (aj namietané porušenie ustanovenia § 151 ods. 1 CSP vo vzťahu ku skutkovým tvrdeniam žalobkyne nepopretým žalovaným) vyhodnotil ako nedôvodné, a to s poukazom na neunesenie dôkazného bremena ohľadom produkovaných tvrdení (bližšie viď bod 22. až 26. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Napokon

najvyšší súd ešte dodáva, že pasivita žalovaného (na existenciu ktorej v dovolaní poukazovala žalobkyňa) v konaní nemôže mať za následok aplikáciou ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 CSP povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019).

15. Zároveň dovolací súd konštatuje, že hoci žalobkyňa tiež tvrdí, že došlo k porušeniu procesných ustanovení a práva na spravodlivý proces, v skutočnosti z hľadiska obsahového smerujú tieto jej námietky k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdmi, resp. uvádza ich na podporu správnosti ňou prezentovaného právneho názoru a tiež nimi namieta nedostatočné zistenie skutkového stavu veci (osobitne ohľadom preukázania doručenia výzvy pred zosplatnením pohľadávky). Tento záver je zrejmý už z toho, ako dovolateľka tieto vady v dovolaní formulovala, keď uvádza, že ak mali súdy pochybnosti o skutočnosti, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní, potom mohli vykonať aj bez návrhu žalovaného ďalšie dôkazy (t.j. ak by súdy dospeli k ňou prezentovanému právnemu záveru, bola by táto jej ďalšia argumentácia relevantná z pohľadu výsledku konania v jej prospech). Ďalej v dovolaní označuje rozhodnutia ako „zdanlivo ochraňujúce spotrebiteľa“ s následkom vyvolania právnej neistoty účastníkov sporu ohľadom prijatia dobrovoľného plnenia zo strany spotrebiteľa - žalovaného, čo bolo podľa jej názoru vyústením nedostatočne zisteného skutkového stavu veci. K tomu dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci súdom vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017), tento záver podporujú viaceré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018). Rovnako v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ani nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017 resp. vid' naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000).

16. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Dovolanie žalobkyne, ktorá namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP preto odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

17. Ako ďalší dovolací dôvod žalobkyňa uviedla ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 CSP je taxatívny. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho problému, a zároveň aby jej právne posúdenie odvolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

18. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

19. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

20. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

21. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením dovolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto riešenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu (§ 432 ods. 2 CSP).

22. Žalobkyňa namietajúca nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP na preukázanie svojho tvrdenia označila rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1 Obdo 92/2018 a sp. zn. 7 Cdo 26/2017.

23. Dovolateľka za otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP označila - určenie momentu začatia plynutia lehoty 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka, na ktorú je v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB viazané platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu. Dovolací súd podľa jej názoru dospel k nesprávne právnemu záveru, že lehota 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB začína plynúť až po doručení písomnej výzvy banky klientovi, ktorou otázkou sa už iné senáty najvyššieho súdu v rozhodovacej praxi zaoberali.

24. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka v danom prípade zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právnú otázku, riešenie ktorej podľa jej názoru je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozdielne a zároveň označila rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke mali zaujať rozdielne právne závery.

25. Dovolateľka poukázala na rozdielne riešenie vymedzenej právnej otázky v uznesení najvyššieho súdu z 20. novembra 2019 sp. zn. 1 Obdo 92/2018 a v rozsudku najvyššieho súdu z 28. marca 2018 sp. zn. 7 Cdo 26/2017.

25.1. Senát 1Ob dovolacieho súdu uznesením sp. zn. 1 Obdo 92/2018 odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. f/ CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Predmetom konania bolo posúdenie právnych otázok 1/ či ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB je kogentným ustanovením, ktorého aplikáciu nie je možné vylúčiť dohodou zmluvných strán a 2/ či je právnym dôsledkom porušenia podmienok ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB pri postúpení pohľadávky neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd k nastoleným právnym otázkam nezaujal relevantný výklad, pretože v prípade prvej otázky dovolací súd nezaložil svoje rozhodnutie na jej riešení a v prípade druhej išlo o takú právnú otázku, ktorá už bola dovolacím súdom riešená a to rozsudkom najvyššieho súdu z 28. marca 2018 sp. zn. 7 Cdo 26/2017 a tiež rozsudkom z 24. apríla 2018 sp. zn. 1 Cdo 147/2017 (R 60/2018). V odôvodnení rozhodnutia dovolací súd konštatoval, že platné postúpenie bankovej pohľadávky na iný subjekt musí v zmysle § 92 ods. 8 ZoB splniť podmienku a/ písomnej výzvy klientovi, aby dlh zaplatil, a b/ ak je napriek písomnej výzve klient v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, môže banka postúpiť pohľadávku uplynutím uvedených 90 dní. Postúpenie pohľadávky banky v rozpore s uvedenými zákonnými podmienkami je absolútne neplatným právnym úkonom.

25.2. Senát 7 C dovolacieho súdu v rozsudku z 28. marca 2018 sp. zn. 7 Cdo 26/2017 v odôvodnení

svojho rozhodnutia uviedol, že rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 bankového zákona, treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky, z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením (tu rozumej v čase medzi splnením oboch podmienok podľa prvej vety § 92 ods. 8 bankového zákona a samotným pristúpením k uzavretiu postupovacej zmluvy) svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Právny záver, ktorý dovolateľka najvyššiemu súdu v tomto rozhodnutí pripisuje - že omeškanie dlžníka s plnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke je druhou podmienkou ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, nezávislou na výzve banky, t.j. že omeškanie dlžníka nastáva okamihom, kedy dlžník prestal plniť svoj záväzok voči banke spôsobom, na ktorom sa s bankou dohodol; však z tohto rozhodnutia nevyplýva.

25.3. Právna otázka výkladu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách bola judikovaná rozsudkom z 24. apríla 2018 sp. zn. 1 Cdo 147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 60/2018 s právnou vetou v znení: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“ Toto judikované rozhodnutie priamo neriešilo otázku momentu začatia plynutia lehoty 90 kalendárnych dní omeškania dlžníka v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, definovalo iba podmienky pre platné postúpenie pohľadávky banky, a to preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Závery tohto rozsudku boli podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 1 Obdo 92/2018, ktoré naň priamo odkazovalo.

25.4. V oboch rozhodnutiach najvyššieho súdu, na ktoré dovolateľka poukazuje ako na rozdielne, ako aj v ďalších nasledujúcich rozhodnutiach vychádzajúcich z judikátu R 60/2018 (napr. 5 Cdo 36/2020, 4 Cdo 162/2020), dovolací súd zhodne konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. K momentu relevantnému z hľadiska začiatku omeškania dlžníka, tak ako to naznačuje dovolateľka, sa výslovne dovolací súd nevyjadril. Skutočnosť, že si dovolateľka sama vyložila rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7 Cdo 26/2017 spôsobom, ktorý nemá podklad v jeho obsahu a záveroch, nemôže byť relevantné z pohľadu prípustnosti dovolania v zmysle § 241 ods. 1 písm. c/ CSP, ostáva tak len v rovine jej vlastného právneho názoru.

26. Vzhľadom k vyššie uvedenému je zrejmé, že dovolateľkou označené rozhodnutia nie sú v žiadnom prípade vo vzájomnom rozpore, naopak vzájomne na seba nadväzujú a dopĺňajú sa. Dovolací súd preto uzatvára, že v dovolaní nastolená právna otázka nie je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (viď tiež rozhodnutie najvyššieho súdu z 22. februára 2022, sp. zn. 9 Cdo 79/2021).

27. Keďže dovolateľka na podporu svojich tvrdení odkázala aj na viaceré rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky, dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska znenia ustanovenia § 421 ods. 1 CSP je rozdielne rozhodovanie relevantné, ak ide o „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“. Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia alebo stanoviská najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí

súdov Slovenskej republiky, ale tiež opakované vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnili názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom (porovnaj napr. sp. zn. 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986" (R 71/2018). V zmysle vyššie uvedeného do rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nepatria rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky (3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 165/2018, 6 Cdo 79/2017). Pokiaľ je riešenie rozhodujúcej právnej otázky rozdielne rozhodované týmito súdmi, nemôže ísť o rozdielne rozhodovanie relevantné v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Preto odkaz žalobkyne na rozhodnutia krajských súdov nemá právnu relevanciu pre uplatnenie dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

28. So zreteľom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP prípustné a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

29. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania mu však najvyšší súd nepriznal, nakoľko mu žiadne preukázateľné nevznikli (vid' R 72/2018).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.